

Accountantsverslag

Waterschap De Dommel

24 mei 2023

Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Waterschap De Dommel
t.a.v. het algemeen bestuur
Bosscheweg 56
5283 WB Boxtel

Eindhoven, 24 mei 2023

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2022**

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole bij Waterschap De Dommel. Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in oktober 2022 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend hebben wij in februari en maart 2023 de jaareindecontrole uitgevoerd. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving voor Waterschappen en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2022.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de manager Financiën, Planning en Control en de concerncontroller, waarna het verslag is toegelicht aan de audit commissie bestuursperiode 2019-2023. Eventuele opmerkingen zijn desgewenst verwerkt in de definitieve versie richting het algemeen bestuur.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting op dit verslag zijn wij uiteraard gaarne bereid.

Wij danken de medewerkers van Waterschap De Dommel voor de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

H.A.C.M. Vissers RA MSc
Manager

Inhoudsopgave

1. Management samenvatting	4
2. Ons oordeel	7
3. Bevindingen jaarrekening 2022	
1. Begrotingsrechtmatigheid lasten	10
2. Begrotingsrechtmatigheid investeringen	11
3. Materiële vaste activa	12
4. Aanbestedingsrechtmatigheid	13
5. Nagekomen baten	14
6. Overige bevindingen	15
4. Overige aspecten	16
Totaal aantal pagina's:	18

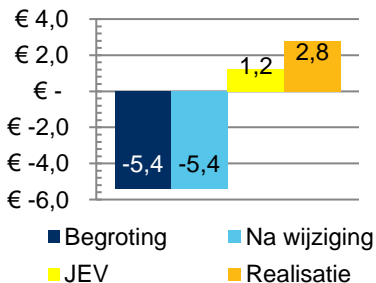
1. Management samenvatting

Ons oordeel: goedkeurend				
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2022 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met de Waterschapswet.
Rechtmatigheid		-	-	De verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn rechtmatig tot stand gekomen en zijn in overeenstemming met de wet- en regelgeving zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader.
Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen .

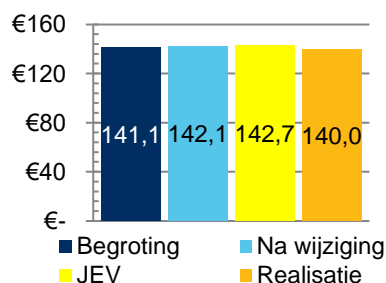
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2022

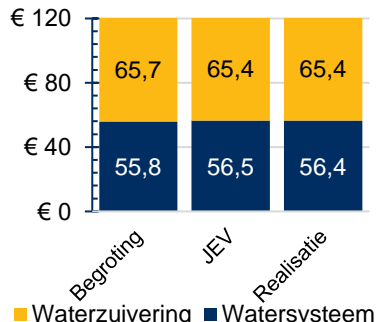
Resultaat in € mln

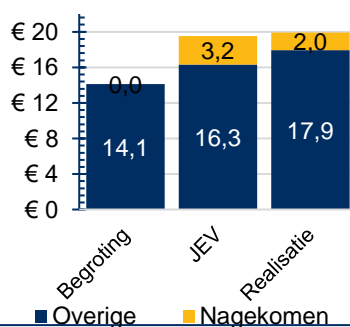
Lasten in € mln

Belastingbaten in € mln

Overige baten in € mln

Het **resultaat** betreft een positief resultaat van circa € 2,8 mln. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is het resultaat circa € 8,2 mln voordelig. Dit wordt veroorzaakt door een combinatie van lagere lasten (+ € 2,1 mln), hogere belastingopbrengsten (+ € 0,3 mln), hogere overige baten (+ € 3,8 mln) en nagekomen baten (+ € 2,0 mln).

De **lasten** ad € 140,0 mln zijn € 2,1 mln lager dan geraamd in de gewijzigde begroting. De belangrijkste afwijkingen betreffen:

- Lagere kapitaallasten (€ 1,8 mln) door vertragingen op projecten waarbij er pas wordt afgeschreven als het hele project is opgeleverd
- Lagere kosten voor advisering en diensten door derden door vertraging op projecten en vertraagde besluitvorming (€ 1,5 mln)
- Hogere lasten slibverwerking vanwege uitval Energiefabriek en hogere kosten SNB (€ 1,0 mln)

Wij constateren dat in de jaareindeverwachting (JEV) nog steeds een optimistisch beeld wordt geschetst van de resterende activiteiten binnen het jaar.

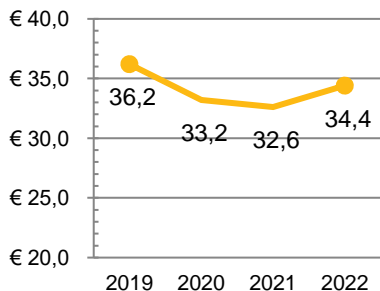
De **overige baten** bedragen € 17,9 mln en zijn € 3,8 mln hoger dan begroot. Dit komt door € 2,0 mln hogere opbrengsten uit de Energiefabriek door hogere gaslevering en een hogere gasprijs. Daarnaast zijn er diverse niet geraamde inkomsten voor inzet van medewerkers aan de provincie.

De **nagekomen baten** bedragen € 2,0 mln en waren niet begroot. Dit betreft € 3 mln coronacompensatie en afwikkeling btw Energiefabriek -/- € 1 mln (zie 3.5)

1. Management samenvatting

Financiële analyse 2022

Eigen vermogen in € mln

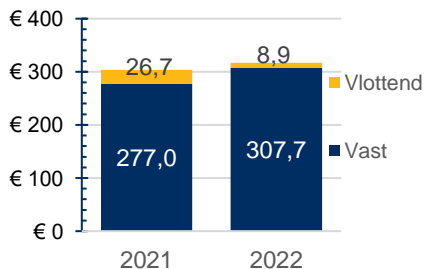
Het **eigen vermogen** van Waterschap De Dommel neemt toe met € 1,8 mln naar € 34,4 mln eind 2022.

Het eigen vermogen bestaat voor € 0,5 mln uit **bestemmingsreserves**. In de jaarrekening 2022 zijn nog geen onttrekkingen gedaan uit deze bestemmingsreserves ter dekking van daarmee samenhangende kosten. Wij begrijpen dat de onttrekkingen uit deze reserves onderdeel uitmaken van het resultaatvoorstel bij de jaarrekening.

De algemene reserves bedragen € 31,1 mln (voor bestemming resultaat 2022) en zijn verdeeld naar de **taakreserves watersysteembeheer (€ 7,5 mln) en zuiveringsbeheer (€ 23,6 mln)**.

Op basis van de analyse in de desbetreffende paragraaf is het **weerstandsvermogen** ruim voldoende.

Externe financiering in € mln

Omdat de activa van Waterschap met name bestaan uit vaste activa, is er sprake van een belangrijk deel financiering via vaste schulden en kortlopende schulden (kasgeldleningen en rekening-courant krediet). Deze totale **externe financiering** neemt toe met € 12,9 mln en bedraagt eind 2022 € 316,6 mln. Dit hangt met name samen met de gedane investeringen in de vaste activa gedurende 2022. De totale rentelast bedraagt circa € 7,6 mln in 2022. Wij hebben tijdens de controle vastgesteld dat aan de wettelijke voorschriften voor financiering wordt voldaan.

In 2022 is voor een bedrag van € 40 mln aan nieuwe leningen aangegaan met een gemiddelde rentepercentage van circa 2%. Dit zal komende jaren zichtbaar worden in een stijging van de rentelasten. Gezien de huidige renteontwikkeling en de verwachte omvang van geplande investeringen verdienen treasury en liquiditeitsbeheer bijzondere aandacht.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																		
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	<p>Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2022 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Wij zijn hierbij uitgegaan van de lasten conform de begroting. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Grondslag</th> <th>Omvang</th> <th>Tolerantie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fouten</td> <td>1% van de lasten (realisatiebasis)</td> <td>€ 141.000.000</td> <td>€ 1.410.000</td> </tr> <tr> <td>Onzekerheden</td> <td>3% van de lasten (realisatiebasis)</td> <td>€ 141.000.000</td> <td>€ 4.230.000</td> </tr> <tr> <td>Rapporteringstolerantie</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>€ 100.000</td> </tr> </tbody> </table>		Grondslag	Omvang	Tolerantie	Fouten	1% van de lasten (realisatiebasis)	€ 141.000.000	€ 1.410.000	Onzekerheden	3% van de lasten (realisatiebasis)	€ 141.000.000	€ 4.230.000	Rapporteringstolerantie	-	-	€ 100.000		
	Grondslag	Omvang	Tolerantie																
Fouten	1% van de lasten (realisatiebasis)	€ 141.000.000	€ 1.410.000																
Onzekerheden	3% van de lasten (realisatiebasis)	€ 141.000.000	€ 4.230.000																
Rapporteringstolerantie	-	-	€ 100.000																
Controleverschillen	<p>In de jaarrekening 2022 resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot de getrouwheid maar wel met betrekking tot de rechtmatigheid voor een bedrag van € 196.000. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar paragraaf 3.4 van dit verslag.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Omschrijving</th> <th>Getrouwheid / Rechtmatigheid</th> <th>Omvang fout</th> <th>Richting</th> <th>Omvang onzekerheid</th> <th>Verwijzing</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lasten uit inkoopcontract welke niet in lijn met de EU aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen</td> <td>Rechtmatigheid</td> <td>€ 196.000</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>3.4</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td></td> <td>€ 196.000</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Omschrijving	Getrouwheid / Rechtmatigheid	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing	Lasten uit inkoopcontract welke niet in lijn met de EU aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen	Rechtmatigheid	€ 196.000	-	-	3.4	Totaal		€ 196.000	-	-	-
Omschrijving	Getrouwheid / Rechtmatigheid	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing														
Lasten uit inkoopcontract welke niet in lijn met de EU aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen	Rechtmatigheid	€ 196.000	-	-	3.4														
Totaal		€ 196.000	-	-	-														

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	<p>Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de Waterschapswet is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.</p>
Schattingen	<p>De opstelling van de jaarrekening vereist dat het dagelijks bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd.</p> <p>In uw jaarrekening zijn in bijzonder de volgende schattingen verwerkt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nog op te leggen en terug te betalen belastingen die toezien op 2022 bedragen per saldo € 266.000. Ten aanzien van de afloop van de inschatting van voorgaand jaar lijkt het er op dat het waterschap deze positie beter in grip heeft• Voorzieningen (wachtgelden en pensioen (voormalig) bestuurders) ad € 2,3 mln. Deze is positie is vanwege overdracht aan het waterschap van de pensioenvoorziening van nog niet pensioengerechtigde bestuurders toegenomen.• Nog te ontvangen Coronacompensatie 2021 € 1,3 mln (zie 3.5)

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	<p>In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (vanwege de financiële impact) belangrijkste partijen betreffen:</p> <ul style="list-style-type: none">• SNB: bijdrage van € 6,0 mln• Aquon: bijdrage van € 2,6 mln• Het Waterschapshuis: bijdrage van € 1,2 mln <p>De bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de voorlopige jaarcijfers zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in uw jaarrekening. Wij adviseren om voor vaststelling van de jaarrekening door het AB kennis te nemen van de definitieve cijfers. Eventuele afwijkingen met een materiele impact op uw jaarrekening kunnen dan alsnog verwerkt danwel toegelicht worden.</p>
Interne beheersing	<p>Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele belangrijke aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van de processen. De belangrijkste bevindingen voor het waterschap ziet toe op de interne analyse aanbestedingsrechtmatigheid. Deze is voor de jaarrekeningcontrole over de resterende periode uitgevoerd.</p>

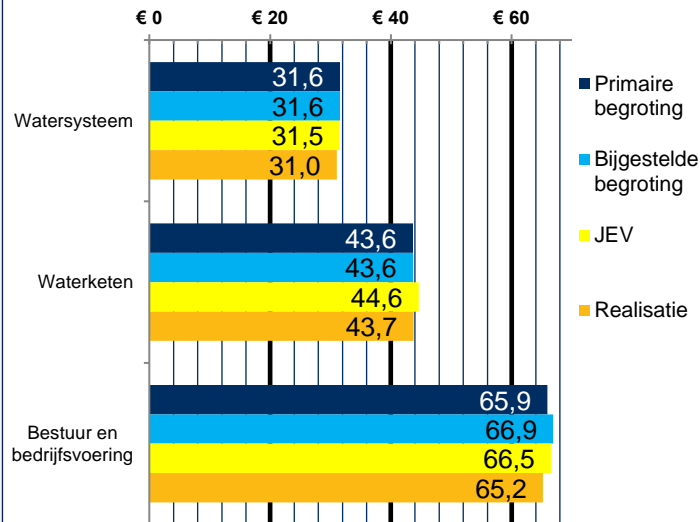
3.1 Begrotingsrechtmatigheid lasten

Begrotingsrechtmatigheid lasten

Algemeen

Bevinding

Lasten per beleidsveld in € mln

In het kader van de controle hebben wij onderzoek verricht op overschrijdingen van lasten ten opzichte van de gewijzigde begroting. Wij beperken ons hierbij tot de drie beleidsvelden met materiele geldstromen.

De lasten op beleidsveld **Watersysteem** zijn ca € 600.000 lager dan begroot en € 500.000 lager dan de JEV. Dit wordt veroorzaakt door een lagere solidariteitsbijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma. De afrekening hiervan was pas na opstellen van de JEV bekend.

De overschrijding op beleidsveld **Waterketen** bedraagt ca € 100.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door hogere kosten voor chemicaliën en hogere kosten SNB, vanwege meer slibafvoer door een storing bij de Energiefabriek. Deze hogere uitgaven zijn passend binnen de reguliere beleidsuitgangspunten en bovenal tijdens de JEV al gemeld.

Ten aanzien van het programma **Bestuur en bedrijfsvoering** zijn de uitgaven € 1,7 mln lager dan begroot en € 1,3 mln dan in de JEV, met name door lagere personeelskosten door vacatureruimte welke niet is ingevuld en lagere bijdrage aan het rijk voor de WOZ waarde bepalingen.

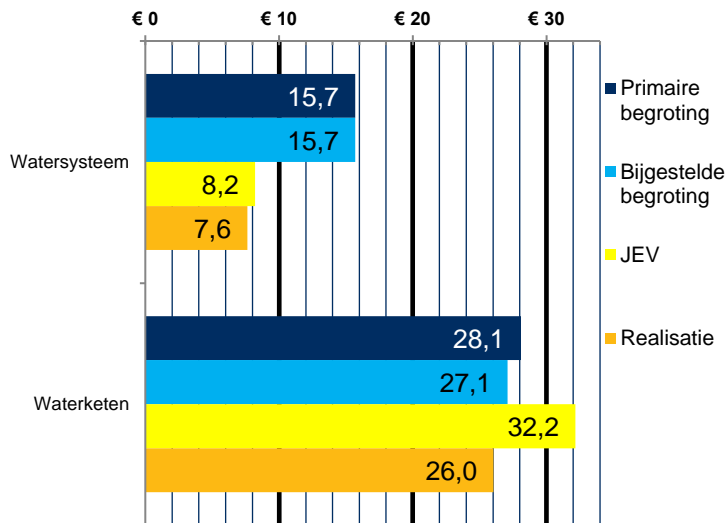
3.2 Begrotingsrechtmatigheid investeringen

Begrotingsrechtmatigheid investeringen

Algemeen

Bevinding

Netto investeringen per beleidsveld in € mln

In het kader van de controle hebben wij onderzoek verricht op overschrijdingen van investeringen ten opzichte van de gewijzigde begroting en de investeringskredieten.

Op **Watersysteem** blijkt dat de gerealiseerde projectinvesteringen achterblijven op de bijgestelde begroting. Hiermee was in de JEV grotendeels reeds rekening gehouden.

Op **Waterketen** zien we dat de investeringen lager zijn dan hetgeen is verwerkt in de bijgestelde begroting en werd geraamd in de JEV. Een aantal projecten – zoals sliblijn Eindhoven – is pas in 2023 gerealiseerd in plaats van 2022. Daarnaast zijn er een aantal projecten vertraagd zoals RZWI Tilburg en Eindhoven.

Wij hebben van de projecten en investeringen gecontroleerd of ze uitgevoerd zijn binnen het vastgestelde krediet. Er is voor vier projecten, in de verschillende projectfasen is een overschrijding geconstateerd (totaal € 393.000). In januari 2023 is hiervoor aanvullend krediet beschikbaar of zijn er overige opbrengsten gerealiseerd. Voor een project met een overschrijding van € 117.000 wordt in maart 2023 aanvullend krediet gevraagd.

3.3 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	
	Bevinding
Immateriële en materiële vaste activa	Ultimo 2022 bedragen de geactiveerde immateriële en materiële vaste activa samen circa € 362 mln (2021: ca € 346 mln). In het jaar is voor circa € 40 mln geïnvesteerd (netto na subsidiebatens) en is voor € 24 mln afgeschreven, afgewaardeerd en gedesinvesteerd. Wij hebben de investeringen in 2022 gecontroleerd en vastgesteld dat activering conform de verslaggevingsregels heeft plaatsgevonden. De afschrijvingen zijn getoetst aan het nieuw vastgestelde afschrijvingsbeleid. Hierbij zijn geen materiele afwijkingen geconstateerd.
Onderhanden projecten	<p>Wij hebben naar aanleiding van onze controle van de onderhanden projecten de volgende aanvullende opmerkingen:</p> <ul style="list-style-type: none">• De onderhanden projecten bedragen ultimo 2022 € 63,6 mln en bestaan uit projecten die nog in uitvoering zijn en niet financieel zijn afgesloten. Naar verwachting worden er diverse projecten zoals renovatie rioolgemaal Aalst en transportleiding Mierlo Eersel op korte termijn afgesloten (circa € 11,5 mln), waarna er kan worden afgeschreven.• De belangrijke onderhanden projecten betreffen renoveren RWZI Boxtel, zuivere zuurstof Eindhoven en renovatie AWR Zuid. Hierin schuilt ons inziens het risico op hogere projectuitgaven die niet meegenomen zijn in de raming vanwege de nieuwe technische oplossingsrichting, lange levertijden en voldoen aan de spoedwet stikstof.• In de management letter hebben wij enkele adviezen gedaan voor verdere verbetering van de projectmonitoring. Wij zien dat binnen het jaarverslag op een andere, ons inziens betere, wijze over de projecten wordt gerapporteerd.
Oude projecten	<ul style="list-style-type: none">• Wij hebben tijdens de controle ingezoomd op oudere projecten waarop in 2022 geen uitgaven zijn verantwoord. Het waterschap heeft op basis van een eigen analyse een tweetal projecten afgeboekt voor circa € 1,1 mln. Wij hebben vastgesteld dat er op dit moment geen sprake is van andere projecten die afgewaardeerd dienen te worden.

3.4 Aanbestedingsrechtmatigheid

Aanbestedingsrechtmatigheid	
Inkoop en aanbesteding	<p>Bevinding</p> <p>In het kader van de rechtmatigheidscontrole zijn onze controlewerkzaamheden op inkopen en aanbestedingen gericht op het voldoen aan de Europese aanbestedingswetgeving. Dit betekent dat wij primair controleren op inkopen boven de Europese drempel 2022 van € 215.000 (exclusief BTW) voor leveringen en diensten en € 5,38 mln (exclusief BTW) voor werken en dat enkel constatering op het gebied van de Europese aanbestedingswetgeving een effect hebben op ons rechtmatigheidsoordeel.</p> <p>Tijdens de interim controle in het najaar hebben wij kennis genomen van de tussentijdse inkoopanalyse zoals die door de organisatie wordt uitgevoerd. Op basis van die analyse hebben wij in de management letter melding gemaakt van enkele mogelijke onrechtmatigheden op het gebied van meerjarige inhuur en automatiseren stuwen. Tijdens de jaareindecontrole hebben wij de inkoopanalyse over het gehele boekjaar 2022 ontvangen en hierop onze eigen controlewerkzaamheden verricht.</p> <p>Op basis van onze werkzaamheden is een bedrag van € 196.000 als onrechtmatig aangemerkt. Dit betreffen een drietal inkoopdossiers waarbij de werkelijke uitgaven uiteindelijk fors hoger zijn dan vooraf was geraamd. Omdat door deze overschrijding de EU drempels zijn overschreden en er geen EU aanbesteding heeft plaatsgevonden, hebben wij het bedragen boven de drempel als onrechtmatig aangemerkt.</p> <p>Daarnaast is er nog sprake van één dossier wat mogelijk onrechtmatig is. Op basis van de huidige onderbouwing en documentatie kunnen wij nog geen conclusie trekken. Wij hebben geadviseerd dit verder uit te zoeken. De maximale impact voor 2022 bedraagt € 65.000.</p>

3.5 Nagekomen baten

Nagekomen baten	
	<p>Bevinding</p>
	<p>De nagekomen posten bedragen per saldo € 2,2 mln en bestaan uit de afrekening van de BTW positie van de Energiefabriek (nadeel van € 1 mln) en de coronacompensatie voor gedeelde belastingkomsten (voordeel € 3,2 mln).</p>
BTW positie Energiefabriek	<p>Met de Belastingdienst loopt al enkele jaren een discussie over de BTW positie van de Energiefabriek ten aanzien van de verhouding tussen 'BTW belaste activiteiten' versus 'activiteiten voor eigen gebruik' en het daaraan gekoppelde BTW verrekenpercentage op de kosten. In 2022 is er overeenstemming gekomen met de Belastingdienst en dit is vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst. Dit heeft geleid tot een eenmalige correctie van € 1,0 mln terug te betalen BTW welke financieel in één keer als last is verwerkt in de jaarrekening. Gezien de omstandigheden kunnen wij hiermee instemmen.</p>
Corona compensatie	<p>Als gevolg van corona zijn de belastingkomsten in 2020 en 2021 lager geweest dan vooraf begroot. Het ministerie van BZK heeft besloten om hiervoor compensatie te verlenen aan de waterschappen. De daadwerkelijke besluitvorming en berekeningsmethodiek is pas in 2022 vastgesteld. In de jaarrekening 2022 van het waterschap is dit als volgt verwerkt:</p> <ul style="list-style-type: none">- Compensatie 2020 voor € 1,7 mln. Deze bijdrage is aangevraagd, vastgesteld en afgerekend in 2022.- Compensatie 2021 voor € 1,3 mln. Deze aanvraag is nog niet ingediend en staat derhalve als vordering open op de balans. Het waterschap is van mening dat deze positie voldoende zeker is en moet worden toegerekend aan 2022. Voor het bepalen van het bedrag is de vastgestelde berekeningswijze gehanteerd. Wij hebben dit getoetst aan de verslaggevingsregels en kunnen hiermee instemmen.

3.6 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
BTW omzetting BOK2016	In 2022 is de subsidiebeschikking BOK2016 in overleg tussen het waterschap en de Provincie Noord-Brabant met terugwerkende kracht omgezet naar een opdrachtverlening. Dit betekent voor het waterschap dat er project financiering binnen komt middels verkoopfacturen in plaats van subsidiebijdragen. Per saldo heeft dit geen effect op financiën van de betreffende projecten. De BTW behandeling van deze financiering is wel anders. Als gevolg hiervan heeft het waterschap een suppletie ingediend van € 1,6 mln en hierover heeft de Belastingdienst nog vragen gesteld.
Verlofsaldo	<p>Het openstaande verlofsaldo van medewerkers wordt binnen de jaarrekening van Waterschap De Dommel gewaardeerd als kortlopende verplichting op basis van een consistente methodiek. Deze verplichting is in 2022 toegenomen met € 2,1 mln naar een totaal bedrag van € 6,8 mln. In totaal staan er 154.000 verlofuren open bij 519 medewerkers. Ten aanzien van deze positie merken wij het volgende op:</p> <ul style="list-style-type: none">• De toename van de verplichting is voor € 0,9 mln veroorzaakt door een toename van de verlofsaldi en gestegen brutolonen;• De overige toename (€ 1,2 mln) wordt veroorzaakt een CAO wijziging waardoor werknemers op eigen verzoek met behoud van loon en rechten minder kunnen gaan werken bijvoorbeeld richting pensioendatum. Het waterschap heeft besloten om alle verplichtingen richting de werknemers te waarderen. Hiermee is een voorzichtige werkwijze gehanteerd.• Gezien de hoogte van het openstaande verlofsaldo hebben wij geadviseerd beleid te maken over hoe om te gaan met dit verlofsaldo en na te gaan of er manieren zijn om dit af te bouwen.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van het waterschap de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad
Fraude	<p>De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het bestuur. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none">• Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle;• Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management.• Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren.• Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het bestuur te kunnen identificeren.• Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren (nog onderhanden). <p>Er zijn gedurende 2022 door ons geen materiele fraudegevallen geconstateerd en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft uw dagelijks bestuur aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen.</p>
Claims en juridische procedures	Er zijn geen belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiele impact op de cijfers per ultimo 2022, anders dan toegelicht in het jaarverslag.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw waterschap en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.

Smart decisions. Lasting value.